

Thema

Oudedagsvoorziening

De meeste ondernemers dromen ervan: de pensionering. Lekker met de benen omhoog, een drankje erbij en hangen in de luie stoel of juist lange fietstochten maken. Voor sommigen nadert dat moment met rasse schreden, voor anderen is het nog toekomstmuziek. Uit onderzoek in opdracht van Horeca Entree blijkt dat de meeste ondernemers hun oudedagsvoorziening redelijk op orde hebben. Toch blijken er de nodige valkuilen te zijn.

Het is een meerderheid, maar een krappe. De groep horecaondernemers die reeds maatregelen getroffen heeft voor zijn oude dag bedraagt 59 procent. “In de horeca doen ondernemers traditioneel minder aan pensioenopbouw dan in andere bedrijfstakken”, zegt Thierry Neuféglise van HTC Catering en Advies, dat voor Horeca Entree onderzoek deed naar de oudedagsvoorziening onder horecaondernemers.

Vormen van oudedagsvoorziening

Wat betreft de vorm van de oudedagsvoorziening, blijkt uit het HTC onderzoek dat de meeste ondernemers gekozen hebben voor een pensioenfonds bij een verzekeringsmaatschappij (55 procent). “Zowel voor werknemers als werkgevers geldt dat het afsluiten van een pensioen bij een verzekeringsmaatschappij de meest gebruikelijke gang van zaken is”, licht Neuféglise toe. Wat de boer dus wel kent, eet ie.

Ruim een derde van de ondernemers kiest daarnaast voor een lijfrenteverzekering. “Men doet dit om het pensioen extra aan te vullen. Gunstig is dat de lijfrente aftrekbaar is wanneer men vanuit het verleden een pensioentekort opgelopen heeft”, zegt Neuféglise.

Een kleiner deel van de ondernemers verkiest een zogenaamde pensioen-BV, een regeling voor grootaandeelhouders van een BV. Een aparte pensioen BV betaalt de maandelijkse pensioenuitkeringen uit. Directeuren-grootaandeelhouders

'59 Procent van de horecaondernemers heeft reeds maatregelen getroffen voor zijn oude dag'

‘Blijf bouwen aan

ders hebben het privilege dat zij hun pensioen in ‘eigen beheer’ mogen opbouwen. Dit betekent dat zij vrijgesteld zijn van de verplichting om pensioenpremies te betalen aan een verzekeraar of pensioenfonds. Hierdoor kunnen zij het pensioenkapitaal blijven gebruiken voor de financiering van de onderneming. Dit terwijl wel recht bestaat op een fiscale aftrekpost in de BV.

Het gebruiken van het pensioenkapitaal voor de financiering van de onderneming is overigens een belangrijke financieringsbron voor het MKB. Naar verluidt is het eigen pensioenkapitaal hiervoor qua omvang zelfs belangrijker dan bankkrediet. Het nadeel van deze handelwijze is dat het pensioenkapitaal zich in de risicosfeer bevindt. Gaat de BV failliet dan is in de praktijk ook het pensioenkapitaal weg. Als een BV voldoende liquiditeit kan vrijmaken, kan besloten worden het pensioenkapitaal bij een verzekeraar onder te brengen. Een alternatief is een eigen pensioen-BV. Deze fungeert dan als een soort privéverzekeraar voor het oudedagspensioen en het weduwepensioen. Het is zaak dat de pensioen-BV voldoende rendement behaalt om de pensioenverplichtingen na te kunnen komen. “Wanneer er risicovol belegd wordt, kan dit tot problemen leiden”, licht Neuféglise toe.

‘Rondkijken is geen overbodige luxe’

Arbeidsongeschiktheid

Uit het HTC-onderzoek blijkt dat zeven van de tien ondernemers die regelingen hebben getroffen voor de oude dag, vaak ook een arbeidsongeschiktheidsverzekering hebben afgesloten. De allerjongste generatie houdt zich hier nog niet mee bezig, zo blijkt. Vanaf 35 jaar sluiten ondernemers vaker een arbeidsongeschiktheidsverzekering af. Van de ondernemers die geen oude dag voorzieningen hebben, heeft slechts 47,4 procent een arbeidsongeschiktheidsverzekering. Het percentage van de ondervraagden dat een arbeidsongeschiktheidsverzekering heeft, is dus laag, slechts 60 procent. En dat is gevaarlijk, aldus Neuféglise. Dit soort verzekeringen kan namelijk de opbouw van een pensioen veiligstellen. “Op het moment dat je arbeidsongeschikt raakt, val je terug in inkomen. Dit is vervelend op de korte termijn, maar zeer zeker ook op de lange termijn omdat je pensioenopbouw gaat missen”, aldus Neuféglise. Volgens hem is dat percentage vooral te wijten aan onwetendheid en aan de gedachte ‘dat overkomt mij toch niet’. Een waarschuwing is dus op

zijn plaats. “Veel ondernemers weten wel dat hun inkomen wegvalt, maar ze weten niet dat dat ook gevolgen heeft voor hun pensioen.”

Gebaande paden

Ondernemers gaan voor het regelen van hun oudedagsvoorziening vaak te rade bij partijen met wie ze al langer een relatie hebben. Zo’n 62 procent doet dat. In het merendeel van de gevallen vraagt men om advies bij banken en verzekeringsmaatschappijen. Een iets kleinere groep wendt zich daartoe tot de boekhouder of pensioenadviseur. “Waar-schijnlijk is dat zo omdat men met deze partijen al contact heeft sinds de start van het bedrijf. Ondernemers blijven bij een vast persoon waar ze al contact mee hebben. Ze zijn bijzonder honkvast wat betreft adviseurs, deze fungeren vaak als vertrouwenspersoon.” Meer shoppen voor een goede adviseur zou echter geen kwaad kunnen, aldus Neuféglise. “Vaak worden accountants en adviseurs als de wijze heren met het verlossende woord gezien. Goed rondkijken is echter geen overbodige luxe!”

Pensioenleeftijd

De helft van de ondernemers verwacht op een leeftijd tussen de 55 en 65 met pensioen te kunnen. Maar 20 procent blijkt nog geen idee te hebben van de leeftijd wanneer ze de boel de boel kunnen laten. Deze groep heeft gewoonweg nog niet nagedacht over dit onderwerp. “Veel ondernemers, voornamelijk in de categorie tot 35 jaar, kijken simpelweg niet verder vooruit dan pakweg een vijftal jaar. Ook geeft een kleine groep van de ondernemers aan door te gaan zolang men gezond is en plezier beleeft aan het ondernemersschap.” Het overgrote merendeel van de ondernemers verwacht gedurende zijn pensioen zijn huidige levensstijl te kunnen handhaven. Slechts 7 procent van de ondernemers verwacht dat zijn inkomen na de pensionering lager zal zijn dan zijn huidige inkomen. Neuféglise: “Aangezien vier op de tien ondervraagden nog geen oudedagsvoorzieningen getroffen heeft, lijkt een grote groep ondernemers te optimistisch tegen het voortzetten van de huidige levensstandaard aan te kijken.”

Pensioen is levenswerk

HTC legde de ondernemers ook een aantal stellingen voor. Zo is een ruime meerderheid van 77,1 procent het niet eens met de stelling dat een ondernemer pas hoeft te denken aan zijn pensioen wanneer de zaak goed

pensioen'

loopt. Volgens Neuféglise heeft dat waarschijnlijk te maken met het besef dat men altijd aan pensioenopbouw moet denken. "Of je nu werknemer of werkgever bent, jong of oud, of je zaak nu goed draait of niet, een goed pensioen is voor iedereen belangrijk." Uitgerekend de groep ondernemers boven de 50 jaar gaat wel mee met de stelling. Neuféglise verklaart die uitkomst. "De jongere generatie is beter van het besef doordrongen dat een goede pensioenopbouw belangrijk is, ze zijn bovendien beter voorgelicht. Jongere generaties worden ook goed opgevoed in die zin dat zij de kennis aangereikt krijgen dat je je eigen zaak niet als pensioen moet zien, maar daar andere maatregelen voor moet treffen. Ouderen zijn vaker opgevoed met de gedachte dat ze hun pensioen opbouwen met hun zaak."

De meeste deelnemers aan het HTC-onderzoek zien hun zaak dus niet als hun pensioen. "Wat die vraag betreft, zijn de meningen van de ondernemers zijn sterk verdeeld. Het merendeel van de ondernemers is het niet eens met de stelling dat zijn zaak als zijn pensioen dient. Ondernemers die daar anders over denken, zijn, logischerwijs, vaak de ondernemers die nog geen regelingen hebben getroffen voor de oude dag."

De belangrijkste uitkomsten op een rij

- Het merendeel van de horecaondernemers, 59 procent, heeft voorzieningen getroffen voor zijn oude dag.
- De meeste ondernemers kiezen voor een pensioenfonds bij een verzekeringsmaatschappij. Veel anderen kiezen voor een lijfrenteverzekering.
- Slechts 60 procent van de ondernemers heeft een arbeidsongeschiktheidsverzekering. Dat is risicovol, want als het inkomen wegvalt, valt ook voor een groot deel de pensioenopbouw weg.
- Het merendeel van ondernemers wint advies in bij de verzekeringsmaatschappij en de bank.
- De helft van de ondernemers verwacht op een leeftijd tussen de 55 en de 65 jaar te kunnen stoppen. Circa 20 procent van de ondernemers heeft nog geen beeld van de leeftijd waarop men met pensioen kan.
- Slechts 6,8 procent denkt er na zijn pensionering qua inkomen op achteruit te gaan.

‘Een ondernemer gaat nooit echt met pensioen’

Iemand die dertig jaar in vaste dienst gewerkt heeft, ziet zijn pensioen vaak als een beloning voor die periode. Voor een zelfstandig ondernemer werkt dat toch anders, zegt Hans Paardekooper. "Je blijft ook na je pensionering altijd een beetje bezig met in je onderhoud voorzien."

Hans Paardekooper is 53 jaar en drijft meerdere horecagelegenheden, waaronder enkele restaurants en een café, Taverne de Mol. "De taverne zit in een pand dat ik heb gekocht toen ik 24 jaar oud was", zegt Paardekooper. Dertig jaar zit hij dus bijna in het vak. "Vanaf mijn vijftigste ben ik wat serieuzer naar mijn pensioenvoorziening gaan kijken en heb ik met een adviseur van een accountantskantoor eens rustig alles op een rijtje gezet. Maar voor een ondernemer is met pensioen gaan iets anders dan voor een werknemer. In mijn geval blijf ik bezig met de taverne. Het pand is inmiddels hypotheekvrij, dus het verhuren ervan zou een optie zijn. Maar dan moet ik wel zorgen dat het up-to-date blijft."

‘Voor een ondernemer is met pensioen gaan iets anders dan voor een werknemer’

Iedereen loopt risico

Paardekooper heeft zijn pensioen over twee zaken verdeeld. "Ik ben op mijn dertigste begonnen met het kopen van lijfrentepolissen bij verzekeraars. In die tijd bestond er een aantrekkelijke regeling met een fiscale vrijstelling van lijfrentepolissen. Ik ben daar toen niet zozeer uit pensioensoogpunt mee begonnen, maar meer omdat er fiscale voordelen aan kleefden." Als tweede oudedagsvoorziening heeft Paardekooper zijn taverne. Dat pand is inmiddels in waarde gestegen en helemaal van hem. Paardekooper wil het na zijn terugtrekking uit de zaak eventueel gaan verhuren. Een instorting van de huizenmarkt vreest de ondernemer niet. "Iedereen loopt een risico. Kijk maar eens naar de AOW, wat ze daar allemaal mee aan het doen zijn. Dat zag je tien jaar geleden ook niet aankomen. Als het nu slecht zou gaan met de huizenmarkt, zouden de pensioenfondsen daar ook mee te maken krijgen, want ook zij beleggen daarin."

"Vanaf mijn vijftigste ben ik wat serieuzer naar mijn pensioenvoorziening gaan kijken."

Meer bewustzijn

Paardekooper merkt dat de jongeren van nu meer bezig zijn met hun pensioen dan zijn generatie. "Mijn generatie was alleen maar bezig met een bedrijf opbouwen en tegelijkertijd lekker leven van de opbrengsten. Het was meer 'pluk de dag'. Jongeren van nu zijn veel meer geïnteresseerd in hun oude dag en ze stellen het ook aan de orde in hun arbeidsvoorwaarden."